

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Вченою радою ХНУ ім. С. Кузнеця

Протокол № 9 від 25.04.2016 р.

Голова Вченої ради

Ректор _____ В. С. Пономаренко

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 24 – СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 242 – ТУРИЗМ

РІВЕНЬ ОСВІТИ ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ)

Профіль програми		
Доктор філософії 242 – Туризм		
Тип диплома та обсяг робіт	Диплом доктора філософії, перший науковий ступінь, 4 академічних роки, 60 кредитів ЄКТС	
Вищий навчальний заклад	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця	
Рівень програми	QF for ENEA - третій цикл, EQF for LLL - 8 рівень; НРК України - 8 рівень	
А	Мета програми	
	Підготовка фахівців із знанням особливостей функціонування глобального туристичного ринку, розумінням пріоритетності національних інтересів держави у сфері міжнародної торгівлі послугами та засад економічної безпеки, здатних розробляти ефективні стратегії розвитку національної туристичної галузі на різних рівнях управління, будувати прогнози на основі емпіричних даних та фактичних показників з використанням економетричних моделей, застосовувати сучасні досягнення інформаційно-комунікаційних технологій у процесі організації туристичної діяльності, упроваджувати світовий досвід розбудови рекреаційної інфраструктури.	
В	Характеристика програми	
1	Предметна область (галузь знань)	24 Сфера обслуговування
2	Фокус програми: загальний/ спеціальний	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за Законом України "Про вищу освіту", восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій. Загальний. - набуття навичок проведення наукових та прикладних досліджень у сфері туристичної діяльності; - підготовка фахівців для сфери вищої освіти (викладачів дисциплін професійного циклу та дослідників). Спеціальний. - підготовка дослідників, здатних проводити комплексний аналіз туристичної галузі на різних рівнях господарювання, здатних працювати із різними джерелами інформації, у тому числі іншомовними, та будувати прогнози діяльності рекреаційної сфери на основі побудови економетричних моделей; - орієнтація на використання інноваційних технологій у науковій та педагогічній діяльності, роботу із спеціалізованими пакетами прикладних програм.
3	Орієнтація програми	У сучасних умовах відкритості економіки України проблеми, пов'язані із стратегічним розвитком сфери освіти, зокрема, вищої освіти, є надзвичайно важливими у контексті забезпечення сталого функціонування національної економіки та економічної безпеки держави. Низка практичних завдань, яка постає перед установами, що входять до складу означеної галузі, вимагає наявності достатньої кількості висококваліфікованих фахівців, здатних не лише якнайкраще організувати управління наявним ресурсним потенціалом окремих ВНЗ, а й планувати створення, перерозподіл і використання додаткових факторів виробництва, у тому числі людських ресурсів, необхідних для підвищення конкурентоспроможності української освітньої системи. У зв'язку

		<p>з тим, що значення промислового виробництва невпинно скорочується, на державному рівні постає питання пошуку альтернативних варіантів присутності на світовому ринку. Незважаючи на те, що надання міжнародних освітніх послуг не розглядалося як джерело отримання стабільних надходжень до державного бюджету та суттєвим чинником фінансування ВНЗ в Україні, варто звернути увагу на досвід тих країн, які мають подібну інфраструктуру галузі освіти, у яких надання освітніх послуг є важливою статтею надходжень з-за кордону. Тому програма підготовки докторів філософії із спеціальності Туризм побудована на основі аналізу досвіду провідних наукових установ країн ЄС і спрямована на забезпечення національної туристичної галузі фахівцями, здатними реально оцінювати та ефективно розвивати рекреаційний потенціал держави, працювати на побудову позитивного іміджу України на регіональному та світовому ринку туристичних послуг, створювати конкурентоспроможний туристичний продукт, однаково цікавий для громадян та іноземних відвідувачів, та забезпечувати підготовку висококваліфікованих кадрів за допомогою розроблення і викладання професійних дисциплін</p>
4	Особливості програми	<p>Освітня концепція націлена на удосконалення системи підготовки докторів філософії із спеціальності Туризм у рамках сприяння реалізації державних і регіональних стратегій розвитку, планів дій щодо підвищення конкурентоспроможності України на світовому ринку, покращенню соціально-економічних показників держави як на макро-, так і на мікрорівні; визначення основних завдань і рекомендацій стосовно навчального процесу, головної мети і стратегії надання вищої освіти згідно з багаторічними традиціями ХНЕУ ім. С. Кузнеця на засадах виховання творчої, самосвідомої, патріотичної і всесторонньо обізнаної особистості.</p> <p>Особливо актуальним у сучасних умовах є підготовка науковців, які досконало володіють методологічним апаратом теоретичних і практичних досліджень не тільки у своїй галузі знань, а й здатні встановлювати взаємозв'язок з усіма соціально-економічними явищами і процесами, що так чи інакше стосуються галузі, що безпосередньо вивчається. Тому дана програма містить як вузькоспеціалізовані модулі, метою яких є формування професійних компетентностей відповідно до обраної спеціальності, так і модулі, завданням яких є удосконалення навичок із проведення міждисциплінарних досліджень, побудови наукових гіпотез та застосування елементів творчого пошуку під час аналізу усталених парадигм. Окремі дисципліни та теми присвячені вивченню сучасних інформаційних технологій та їх використанню у організації наукових досліджень та практичній діяльності туристичних підприємств.</p>
С	Працевлаштування та продовження освіти	
1	Працевлаштування	<p>Посади згідно кваліфікації професій України: <i>Класифікаційне угруповання: Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)</i> 1225 Завідувач туристичного агентства 1210.1 Директор комплексу (оздоровчого, спортивного, туристського)</p>

		<p>1229.6 Начальник бази туристської 1229.6 Начальник табору туристського 1448.1 Менеджер (управитель) з туризму <i>Класифікаційне угруповання: професіонали</i> 2481.1 Молодший науковий співробітник (туризмологія, екскурсознавство) 2481.1 Науковий співробітник-консультант (туризмологія, екскурсознавство) 2481.2 Екскурсознавець 2481.2 Туризмознавець</p> <p><u>Місця працевлаштування:</u> туристичні підприємства; спеціалізовані відділи органів державної влади та місцевого самоврядування; науково-дослідні установи; вищі навчальні заклади; міжнародні та національні громадські організації, що координують діяльність у галузі туризму</p>
2	Продовження освіти	Дев'ятий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій / науковий рівень відповідно до Закону України "Про вищу освіту" (доктор наук)
D	Стиль та методика навчання	
1	Підходи до викладання та навчання	<p>Навчальний план побудований на основі збалансованого співвідношення між теоретичними та прикладними дослідженнями, вивченням загальноосвітніх дисциплін та дисциплін професійного спрямування. Значна увага приділяється удосконаленню навичок самостійної роботи із науковими джерелами та організації практичних досліджень у межах навчальних дисциплін (виділяється до 75% кредитів із загального бюджету часу на теоретичне навчання). Перші два роки передбачають ґрунтовну роботу над науковими джерелами, побудову основних гіпотез, формулювання завдань дослідження та вироблення остаточного плану, третій та четвертий роки присвячені проведенню прикладних досліджень, обробці фактичного матеріалу та підготовці дисертації до захисту. Відповідно найбільше аудиторне навантаження, у тому числі педагогічна практика, заплановане на першому та другому році навчання, четвертий рік відведено на самостійну роботу та консультації перед захистом дисертації. У процесі навчання використовуватимуться як традиційні, так і новітні педагогічні методи і прийоми, в залежності від завдань конкретної навчальної дисципліни. Здобувачі запрошуватимуться до активної участі у диспутах та наукових конференціях, а також інших заходах, що проводяться провідними дослідниками та фахівцями-практиками.</p>
2	Система оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти базується на принципах студентоцентрованого навчання та передбачає наступне: оцінювачі (експерти) ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері; критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення</p>

		<p>оцінок оприлюднюються заздалегідь; оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур. Система оцінювання знань по дисциплінам освітньої програми складається з поточного і підсумкового видів контролю. Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться у формі письмових робіт (тестів), роботи на лабораторних та практичних заняттях, виступів на семінарах та конференціях, підготовки наукових звітів. Підсумковий контроль знань у вигляді екзамену/диференційованого заліку проводиться у письмовій формі. Здобувач вищої освіти вважається допущеним до підсумкового контролю (екзамену/диференційованого заліку) з дисциплін освітньо-наукової програми, якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом з цієї дисципліни.</p>
3	Форма контролю успішності навчання аспірантів/здобувачів	<p>Здобувачі вищої освіти проходять по закінченню кожного семестру (півріччя) атестацію шляхом звітування про хід виконання освітньо-наукової програми та індивідуального плану (наукової роботи та навчання), включаючи опубліковані наукові статті та виступи на конференціях на кафедрі, за якою закріплені на період підготовки в аспірантурі. Остаточним результатом навчання здобувачів вищої освіти є: виконання освітньо-наукової програми та індивідуального плану роботи (наукової роботи та навчання); необхідна кількість опублікованих по результатам досліджень наукових праць, в тому числі представлених у наукометричних базах даних; апробація результатів на наукових конференціях; оформлена участь у виконанні зареєстрованих тем наукових досліджень; наявність довідок щодо апробації результатів у практичній та педагогічній діяльності; належним чином оформлений рукопис дисертації; представлення результатів дослідження на науково-методичному семінарі; захист дисертації в спеціалізованій вченій раді на отримання наукового ступеня доктора філософії в галузі 24 Сфера обслуговування зі спеціальності 242 Туризм.</p>
Е	Програмні компетентності	
1	Загальні (універсальні)	<p>здобуття глибинних знань із спеціальності Туризм, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з туризмології, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять;</p>

		<p>управління науковими проектами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;</p> <p>набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою;</p> <p>здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки дослідження) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності;</p> <p>здатність до спілкування і ефективної взаємодії іноземною мовою з широкою науковою спільнотою в галузі наукової та професійної діяльності;</p> <p>набуття самостійного критичного стилю мислення, формування власної світоглядної позиції з сучасних парадигм розвитку економічної науки, проведення міждисциплінарних досліджень;</p> <p>здатність самостійно розробляти та реалізовувати план проведення наукових досліджень на методичному рівні;</p> <p>розуміння вимог щодо професійної етики; здатність використовувати основні педагогічні прийоми і методи під час роботи із аудиторією; вміння розробляти навчально-методичний комплекс дисциплін професійного спрямування;</p> <p>досвід дослідження багатомірних економічних процесів, визначення закономірностей в великих обсягах первинних даних; вміння використовувати системно-динамічне моделювання у моніторингу економічних систем для підвищення рівня ефективності їх діяльності</p>
2	Спеціальні (фахові)	<p>ознайомлення із існуючими концепціями та теоріями функціонування сучасних економічних систем, вивчення історичних передумов розвитку головних наукових парадигм щодо функціонування світового ринку туристичних послуг;</p> <p>вивчення теоретичних засад та набуття практичних навичок дослідження світового туристичного ринку, ідентифікації та прогнозування тенденцій формування міжнародних туристичних потоків;</p> <p>здатність використовувати методи і прийоми організації крос-культурних комунікацій у глобальному діловому середовищі, планувати діяльність туристичного підприємства на засадах етичності та соціальної відповідальності;</p> <p>використання комплексу маркетингу та комунікаційних технологій з метою аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування суб'єктів туристичного ринку, розробки та впровадження довгострокової стратегії діяльності туристичного підприємства та забезпечення його поточних операцій, побудови інформаційно-комунікаційної мережі між представниками органів влади, ділових кіл та суспільних організацій;</p> <p>засвоєння теоретичних основ економічної безпеки держави на різних рівнях управління, розуміння особливостей функціонування організаційно-економічного механізму підвищення конкурентоспроможності галузей національної</p>

	економіки, що відносяться до сфери послуг; знання законодавчого базису регулювання туристичної діяльності на внутрішньому ринку та у галузі міжнародних відносин; розуміння завдань і пріоритетів, що постають перед державою у сфері захисту національних інтересів
Ф	Програмні результати навчання
	<p>Будувати наукові гіпотези та визначати нагальні проблеми у професійній сфері, підбирати та використовувати методи наукових досліджень для вирішення теоретичних і практичних завдань, вміти працювати з різними джерелами інформації, аналізувати та синтезувати отримані дані;</p> <p>розуміти завдання, що постають перед системою вищої освіти України у галузі підготовки фахівців для туристичної галузі; розробляти та викладати навчальні дисципліни за спеціальністю, застосовувати інноваційні педагогічні технології оприлюднювати результати наукових досліджень іноземною мовою; працювати з іноземними науковими джерелами; ефективно взаємодіяти з науковцями-представниками інших культур у міжнародному середовищі;</p> <p>виділяти й аналізувати багатомірні об'єкти; вирішувати етичні питання збору та використання інформації, застосовувати сучасні інформаційні технології для організації спільних досліджень, роботи з базами знань, презентації наукових результатів;</p> <p>викладати навчальні дисципліни зі спеціальності "Туризм", складати план наукових досліджень, проводити оцінку ефективності діяльності туристичної галузі країни на рівні держави, регіонів та окремих економічних суб'єктів, забезпечувати антикризових механізм управління туристичним підприємством в умовах невизначеності;</p> <p>розробляти стратегію туристичної діяльності на рівні держави, регіону та підприємства відповідно до пріоритетів суспільного розвитку; будувати ефективну політику маркетингових комунікацій із просування туристичного продукту, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій; проводити ділові переговори із представниками різних культур;</p> <p>вивчати та використовувати досвід зарубіжних країн у реалізації програм розбудови туристичної інфраструктури; розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності національного туристичного продукту, у межах чинного законодавства; відстежувати тенденції функціонування національної та світової туристичної галузі з метою передбачення та усунення негативних наслідків кризових явищ; будувати систему індикаторів стабільності соціально-економічних систем</p>

Керівник проектної групи
(гарант освітньо-наукової програми):

О. А. Сущенко

Проектна група:

В. Є. Єрмаченко

К. Г. Наумік-Гладка